

To københavnske Mandtal fra 1622.

Meddelt af **E. Marquard.**

De nedenfor gengivne to smaa Mandtaller fra 1622 har oprindelig ligget blandt D. Kanc. Skabssager Skab 8 Pk. 49 og er i 1854 afleveret til Gehejmearkivet. De ligger nu i D. Kanc. Indlæg til Registr. og henlagte Sager Novbr. 1622. De bærer ingen særlige Mærker eller Paategninger; kun har der paa Bagsiden af det beskadigede sidste Blad staaet en Paaskrift, af hvilken der kun er bevaret: den wester poerte. Formodentlig har der staaet: Mandtal uden Nørre og Vester porte. Om deres Proveniens kan ellers intet oplyses.

Det første Mandtal, her betegnet som I, bestaar af 3, det sidste, II, af 2 Folioark. Det sidste Blad i hvert af dem er ubeskrevet. Læg-gene er, maaske ved Affattelsen, sammenhæftede med en Traad. Da Haandskriften er den samme, er de sikkert skrevet samtidigt, nemlig i November 1622.

Af hvilken Grund de er optaget, lader sig ikke med Sikkerhed oplyse, dog er det sikkert en Skatteligning, der har givet Anledningen. Herpaa tyder Vedtegningen ved enkelte af Navnene: k. eller kongens, d. v. s. vedkommende stod i Kongens Tjeneste og var derfor skattefri. I samme Retning peger ogsaa den enkeltvis forekommende Vedtegning: fattig.

Mandtallene viser, at Egnen udenfor Nørreport var mere bebygget end udenfor Vesterport. Medens der i I dog er nævnt en Del Gader med Huse og Boder, nævnes der i II intet Gadenavn, intet Hus og kun enkelte Boder, men derimod et stort Tal Haver som Bosteder.

Om Gengivelsen er at bemærke, at medens hver Gade, hvert Hus og — som Regel — hvert Navn i Forlægget staaer i en Linje for sig, de to førstnævnte med større Skrift, er Teksten her af Plads-hensyn sammendraget saaledes, at der kun for hver Gade begyndes et nyt Afsnit, medens de enkelte Huse adskilles ved en Tankestreg.

I Ortografien er der foretaget nogle faa Ændringer af rent grafisk Art: Der er overalt anvendt smaa Bogstaver undtagen i Navne og efter Punktum; u, i, v og j er gengivet i Overensstemmelse med deres Udtalelse i Begyndelsen og Slutningen af Ordene (udi for vdj o. s. v.); w er overalt erstattet af v og det forsirede ß ved s. Iøvrigt er Forlæggets Ortografi bibeholdt. Tegnsætningen er moderniseret.

Nogle faa Ord, hvis Betydning kan være mindre kendt, er forklaret i Noter. Enkelte af disse er dog muligvis forskrevet og ialt Fald vanskelige at forklare.

Det er vel næppe nødvendigt at give nogen nærmere Motivering for Offentliggørelsen af dette lille Aktstykke. Selv om det er ringe af Omfang og kun omfatter nogle Smaadele af Terrænet udenfor de to Byporte, kan det dog lejlighedsvis faa nogen Betydning for den personalhistoriske og den topografiske Forskning.

I.

Mandtall uden Nørrepoert i Nouembri maanedt Anno 1622.

Jacob Michelsen 3 vonninger, der i boer Joest Lieber, blegmand, Adam Røer, ledergarffuer, Peder Nybde.

Den første hauffuestræde: Udi mester Clausis huus Hans hackellschierer, Niells plattenslaar i sin egen voning. — Udi Esaias huus: Jenns Oellsenn. — Paa Mogens Ulfelds blegdamb: Hans Hansenn, Jesper Suendsen, udi sin egen: Rasmus bodtzmand.

Den anden hauffuestræde: Espenn Hansen, Hans Hansen.

Den thredie hauffuestræde: Udi Otte guldsmeds huus: Sienne reebslaars, Joachimb hackellsschierer. — Udi Lauridtz schreders voning: Hendrich schomager. — Udi Abraham pusementmagers huus: Kiersten Fyrens, encke. — Bispens hauffue kjøpt Jørgen Petterssenn, k[ongens]. — Udi Lisebeth Claus de Valds voninger: Peder Tygesenn, k., Hans hiullmand i sin egen voningh. — Lauridtz Mogenssens 3 vonning: Lauridtz N., kongens, Madtz Andersen, arbeidskaarll, Jens prest. — Udi Hans Steens huus: Kierstinne encke.

Den fierde hauffuestræde: — Udi Herman v. Hambs fire voninger: Jesper sauscherer, Niells studenter, Christen hackellschierer, Maren Jenses. — Udi Mattis guldsmeds 2 voninger: Olluff schoeflecker, Kierstinne Thostisens, encke. — Udi Jens Munchi huus: O. — Udi Anders Oellesens huus: O. — Udi Giertt Hermandsens huus: Hans Friis, reebslaar. — Udi Mette Islenders 4 vonninger: Hermand, k., Thuffue Ibsenn, Hans N., Niells Sambsuigh, thømmermand.

Den fembte hauffuestræde: Udi Mette Islenders 2 vonninger: Jens Snid, arbeidskaarll, Bent hackellschierer, Dorette blegguinde i sin egen vo. — Udi Kiersten Pouell brøgers huus: Niells thømmermand. — Udi mester Hans Jensens 3 voninger: Rasmus thømmermand, k., Lauridtz thømmermand, k., Kierstinne Vallars, encke. — Udi Frandtz Ibsens 3 vonninger: Axilld schoeflecker, Jens Nielsen, arbeidtkaarll, Niells arbeidtkaarll.

Paa den stræde langs ned ved Nørrepoertt: Udi m: Hans Jensens 5 voninger: Christen Seffrensen, bodtzmand, Knud Erichsenn, Lauridtz urtegaardsmand, Madtz maller, Lauridtz hiullmand. — Udi s. m. Hans Bangs 2 vonninger: Anders Fox, Hindtze arbeidtkaarll. — Udi Mortten Tunges huus: Danniell thømmermand, k., Claus thømmermand, k. — Udi Hans Lauridtzens 5 vonninger: Niells arbeidskaarll, Dorette Niellses, Elline Wongers, jordmod., Jens Damb udi sin egen vonninger. — Udi Christian Schammelsens huse: Jens faarehyrde, Niells arbeidtkaarll, Christen arbeidtkaarll, Buold Mørckis, Jacob Nielsen, arbeidskaarll, Karrenn Suends, Jens Lauridzen, hauffmand, Jens Pedersen, arbeidtkaarll. — Udi Jacob grynmands huus: Christenn hattmager, Anders Pedersen Ennetarff i sin voning, Hans Marchussen, arbeidtkaarll, Anne Olluffs, encke. — Udi sin egen voning: Christen Lauridtzenn. — Udi Madtz aallekremers huus: Lauridtz Jensen, gaderenser, Knud Jensenn, arbeidskaarll. — Udi Niels Hanssens 2 vonninger: Knud Krase, Hans smid. — Udi Aggert bundtmaggers 3

vonning: Marten Fris, hiullmand, Christen murmand, Jørgen smed. — Udi Niells slagters huus: Anders Seffrensen, fattig. — Udi Reinholt Hansens huus: Jens Karlsen, arbedskarll, Hans schreder. — Udi Morttenn Krals gard: Rickertt brøger, Elline Hanses, encke, Christen arbedtzkarll, Johan blegmand. — Udi Johan Erichsens vonninger: Giertt Blyenhafft, vantmager¹⁾, Hendrich Jensen, arbedskarll. — Udi Lydder pottmaggers huus: Hendrich Jensen, Anders Seffrensenn. — Udi Michell Pedersens 5 vonninger: Karen Affue, encke, Elline Rasmusdaatter, Dirich Joostsenn, Anders Pedersenn, hiullmand, Niells Gierdtzen, k. — Udi Mouridtz byeschriffuers 9 voninger: Christen Nielssen, arbedskarll, Anders schoemager, Olluff Olluffsen, arbedskarll, Morttenn tolck, Christen Morttensen, Johan Madtzenn, Jens thømmermand, Mortenn torffueschierer, Madtzen, arbedskarll, Mads blegmand, arbedskarll. — Udi m. Hans Aalborgs 3 vonninger: Hendrich murmand, Karen hauffquinde, Niells thømmermand. — Udi Hans Jenssens 8 vonninger: Christenn hiullmand, Jens smed, Seffren vogenmand, Morten Hansenn, Anne suertquinde.²⁾ Mads brenuindsmand, Mortten hiullmand. — Udi Thomas Lorickes vonning: Wibrand vollmester.

Paa Stockholm: Michell fischer udi sin egen voning. — Udi sin egen voninger: Hans snedicker. — Udi mester Thobias Rosendals husse: Niells Sandagger, Lauridtz arbedskarll, Jens hiullmand. — Udi Peder Iffuersens husse: Jacob lærklicher,³⁾ Niells Oellsen, arbedskarll, Anders Madtzen, arbedskarll, Eschelld Nielsen, sandfører, Niells Eschildsen, sandfører. — Udi sin egen voninger: Tynne Hollenders. — Udi sin egen vonning: Farnilius fogellfanger. — Udi Marckus huse: Lauridtz Lauridtzen, Seffren drager, Lauffridtz grauffuer. — Udi sin egen voning: Hans broeligger. — Udi sin egen vonningh: Anna Pouell broggers. — Udi Jens Kieldsens 2 vonning: Jens Jensenn, Niells Pedersen, arbedskarll. — Udi sin egen voning: Bent Pedersen, schoeflicker, Anders Juncker, Christenn snecker. — Udi sin egen voning: Christen Ibsen, kalldsmed.⁴⁾ — Udi sin egen voning: Seffren Bundesenn, thill husse Christopher knippellmand.⁵⁾ — Udi sin egen voning: Peder Knudsen, schreder. — Udi sin egen voning: Seffren Jensen. — Udi sin egen voning: Peder schreder, Lauridtz Nielsen, Seffren Pedersenn. — Philipuses huse til gaden er ledigh. — Udi Peder Madtzens 5 voning: Lauridtz arbedskarll, Johan Martens encke, Niells vogenmand, Hans Morttensenn, Niells Persenn, fattig.

Paa de husse till den nye kierekegaard: Jens Marsuigh, Jens grauffuers. — Udi sin egen voning: Mickell Andersenn, Simmen schueflecker. — Udi de siuges huus: Peder Jenssenn. — Udi smedegaden: Peder sanger — Udi m. Hans Aalborgs huus: Christen Simmensenn, arbedsk., Marenn hauffquinde. — Udi Jacob malers voninger: Maren Nielses, encke, Adam Olluffsen, arbedskarll, Jørgen drager, Chlemmend hiullmand, Peder Ibsen, arbedskarll, Maren Pedersdaatter, encke, Maren Hansdaatter. — Udi Henrich urtekremers huus: Kierstenn

1) Klædevæver

2) Maaske dannet paa samme Maade som: Sværter = Farver, altsaa Farverske.

3) Lerkliner, Murer.

4) Maaske = Kelsmed, Kedelsmed.

5) Formodentlig: Kniplemand.

Lauridtzdaatter. — Udi ung Hendrich van Führens huus: Peder landsknegt, fattig.

II.

Mandtall paa de folck, som boer udenn Vesterpoert Anno 1622.

Udi Oluf Baggeres boeder: Olluff Niellsenn, plidtzkarll, Anne Christens, encke. — Casper smids hauffue: Hans urtegaardsmand. — Niells schriffuers hauffue: Karen Mickells, encke, Karen Andersens, encke. — Hendrich schreders hauffue: Lauridtz Jensen, sandager. — Mouridtz byeschriffuers hauffue: Kiersten Kockis, hauffuer sielf en hauffue, Sidtze Møllers, hauffuer sit eget brug, hus och hauffue. — Peder Oelsens 4 boeder: Jacob Hansenn, Lauritz Ibsen, thømmermand, Christen Walldbye, plidtzkarll, Lauridtz schoemager. — Mette Islenders j boed, star øde. — Iffuer Pouelsens hauffue: Niells Pouellsen, fergemand, Claus Jacobsenn, Niells bødicker. — Peder Andersens hauffue: Pouell Møller. — Peder kremmers hauffue: Anders Lauridtzzen. — Iffuer Pouelsens boeder: Anders vogenmand, Frantz Christensen, arbedskarll, Lauridtz Thammesen, fischer, Markus steenhugger, Bendt Schaaning, vogenmand, Jens piiber, Jens Schammellsenn, Erich Oellsenn, bodtzmand, Madtz Jacobsen, vogenmand. — Jacob Michelssens boeder: Jens schredder, Lauritz Oelsen, arbedskarll, Lauridtz Jacobsenn, Peder hiurde, Olluff veffuer, Rasmus Clemendsen, drauger, Peder Willomsen, vogenmand, Christen Lauridtzzen, Hans hiullmand, Jesper bagger, Hans Schotte, hattmager, Jens Randers, Kielld smed, Olluff Raffn, schoelapper, Joest smed, Arnt vantmagger, Sidtze Olluffs, encke, Seffren Hansen. — Lauridtz Hansens 4 boder: Lauridtz Hansen, Suend sandager, Jens hugger, Lauridtz lariismand.¹⁾ — Mortten Kralls 4 boeder: Christoffer leercklicher, Pasche van Brandenborgh, Tyge Madtzenn, Jacob schoelapper, Jens Raffnn. — Mouridtz byeschriffuers boeder: Gabriell schreder, Hendrich Møller, Jacob Møller, Christen Niellsen, vogenmand, Lauridtz Pedersen, vogenmand, Christoffer kordeuanmagger, Niels Hansen, plidtzkarll, Hans Hesemand i sitt eget hus och g., Johan von Pøyecht, hauffuer sitt egett. — Jacob Nielsens 4 boeder: Maren Madtzdaatter, encke, Arffued Thoerdsenn, Jens Viedtzløff. Den ene boe staar øde. — Hans Lauridtzens boeder: Christoffer drauger, Anders sollhatt, Christen murmester, Mallene Andersis, Hendrich smed, Jens Raffn, plidtzkarll, Peder schriffuer, plidtzkarll, Seffren Andersen, hiullmand, Olluff Hansen, hiullmand. — Godsches cannickes goeds i Roescheld. — Hans Munckis boeder: Peder Niellsenn, thømmermand, Jens Andersen, hiullmand, Peder thømmermand, Lauridtz sauffschierer, Jacob Lauridtzzen, Anne Møllers, encke, Anders Lauridtzzen, Pouell Huesinngh. — Docter Coertis hauffue: Johan van der Hest. — Niels glarmesters boeder: Jenns Pouellsenn, plidtzkarll, Casten murmester, Michell Hansen, arbedskarll, Niells Mogensen. Till huse en mand, ved naffn Søffren Widtzleff. — Niells bundtmagers: Jens Madtzenn, vogenmand, Joest graffuer, vogenmand, Maren cantzellers, Karen Peder schreders, encke, Hans hugger, Niells vogenmand, Kiersten m. Jacobs encke, Seffren Møller, vogenmand, Seffren Michellsen, vogenmand, Mortten Brasche, vogenmand. — Peder Andersens boeder, 3: Seffren Rasmusen, arb. karll, de thoe boeder staar øde. — Anne Marckusdaatters hauffue: Aage Joensenn. — Niels Lauridtzens boeder: Niels Jørgensenn. —

¹⁾ Maaske af: laret = Lærred; Lærredsmænd, Blegmand.

Peder Hansen 2 boeder: der i boer Christoffer, en soldatt, den anden staar øde. — Peder Halds boeder: Jens Lauridtzen, arbeidskarll, Rasmus Lauridtzen, arbeidskarll. — Peder Halduors hauffuer¹⁾ sitt egett hus och hauffue. Noch hans 2 boeder, deri boer Karen Niellsdaatter, enke. — Dirich bardschiers hauffue: Anne, Mortten Pedersens encke.

1) Sikkert en Misforstaaelse for: Peder Halduor haver sit eget hus osv
